

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl.40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vprejema upravništvo in ekspedicija v „Kato. Tiskarni“, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 96.

V Ljubljani, v četrtek 29. aprila 1897.

Letnik XXV.

Vabilo na naročbo.

S 1. majem pričanja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gl. | Četrt leta 3 gl.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gl. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Državni zbor.

Dunaj, 28. aprila.

Ob 11. uri predsednik dr. Kathrein otvori sejo, poslanci od vseh strani prihajajo v zbornico, pozdravljajo znance in prijatelje na levo in desno; po dvorani je glasno šumenje in vrvenje, da ni mogoče razumeti zapisnikarjev, ki čitajo razne interpelacije in predloge, kateri so bili v današnji seji predloženi. V prvi vrsti pomenljiva je interpelacija grofa Coroninija in tovarišev na ministerskega predsednika, ki se glasi:

„Prezvzišeni knezonadškof goriški, dr. Alojzij Zorn, je nevarno zbolel, kajti od 1. aprila t. l. njegovo zdravje vzbuja resne skrbi. V obče pa se govori, da je vzrok tej bolezni dolg razgovor ces. namestnika Rinaldinija s cerkvenim knezom dne 31. marca t. l., v katerem je ces. namestnik stavil zahteve, ki izvirajo iz njegovega znanega po-

litičnega mišljenja, hudega nasprotstva proti Slovonom, napačnih in sovražnih informacij c. kr. uradnikov okr. glavarstva in goriškega župana, ki pa se baje ne strinjajo s čutom pravičnosti cerkvenega kneza.

Žalostni dogodki povodom zadnjih državnozbornih volitev, žaljivo in preteče postopanje progresivskih voditeljev v osebnem občevanju s prevzvišenim knezonadškofom in od iste stranke v židovsko-iredentskih listih pripravljani strastni napadi, vedne pritožbe in pritiski goriškega župana, ki je Benjamin ces. namestnika, da bi odpravil slovenske propovedi in slovensko petje v goriških cerkvah ter premestil slovenske duhovnike iz mesta, posebno pa to, da je skušal ces. namestnik cerkvenega kneza potegniti v politični boj, ker ga je takorekoč prisilil, udeleževati se obravnave dež. zbora in na njemu popolnem tujem polju za jedno ali drugo stranko, ki se pobijata ter sta jednako močni, za Slovence ali Italijane glasovati, bojda na korist državi in deželi, v istini pa za ces. namestnika, katerega stališče je bilo vsled daljše nesklepnosti dež. zbora — vse to je provzročilo in pospešilo bolezen cerkvenega kneza.

Verno katoliško prebivalstvo dežele je jako vznemirjeno in užaljeno vsled težke bolezni svojega dobrega in visokospoštovanega višjega duh. pastirja, razburjeno proti onim, ki so krivi te nesreče, ter zahteva pojasnila in zadoščenja, to tembolj, ker so cerkvenosovražna politika c. kr. namestnika in namere od njega jako podpiranega tržaškega mestnega zastopa že zahtevale žrtev v osebi preč. škofa Glavine v Trstu.

Podpisani, ki vidijo v teh žalostnih dogodkih znamenje onega vladnega sistema na Primorskem, ki bode zahteval še marsikatero žrtev in celo najslabše posledice za najvišjo dinastijo, deželo in

državo, vprašajo torej nj. prevzvišenost g. ministerskega predsednika:

1. Ali so nj. prevzvišenosti znani dogodki, katerih žrtev je prevzvišeni knezonadškof goriški?

2. Ali hoče nj. prevzvišenost pozvati na odgovor one, ki so računajoč na dobroto in pohlevnost goriškega cerkvenega kneza s svojim kaznjivim postopanjem provzročili njegovo bolezen?

3. Ali hoče nj. prevzvišenost cerkveni politiki na Primorskem dati tak pravec, da bode Kristusova cerkev uživala sebi zajamčene pravice, ter v tem smislu temeljito izpremeniti sedanji nezdravi in nesrečni politični zistem, ki pospešuje le državi sovražne težnje?

To interpelacijo so podpisali vsi danes že došli člani naše zveze.

Obstrukcija.

Vsi nemškoliberalni in nacionalni listi so že več dni napovedovali in pripravljali obstrukcijo, skrajno opozicijo vseh levičarskih strank. Torej krut boj nasproti večini in vladi zaradi jezikovne naredbi, nemška oholost in namišljena užaljenost nemškega prebivalstva nad koristmi in zahtevami davkoplačevalcev, prazen prepir namesto resnega dela, komedija v zbornici, katero igrajo za blagor ljudstva preuneti nemški zastopniki. Tu sem naj pridejo volilci socijalnih demokratov in enakih osrečevalcev zatiranega delavca, da se prepričajo, kako njihovi „bogovi“ tratijo čas z otročarijami, ki bi morale nečast delati vsakemu klativitezu.

Ko pišem te vrstice ob 1. uri, vrši se že tretje glasovanje po imenih. In čemu? Jedino le iz tega vzroka, ker hočejo nemški zagrizenci prepričati vsako resno delo ter svetu nepobitno dokazati, da je večina brez njih nesposobna za pozitivno delo.

Najprvo predlaga imensko glasovanje posl. dr. Funke za svoj predlog, da naj pride pred dolo-

LISTEK

Zakaj je postal lotos moder.

(Ruski spisal S. D. Stepanov.)

(Prevel Incognitus.)

(Konec.)

VI.

Ko utrga Svastika vejico in se hoče vrniti, se ptica dvigne visoko proti nebu in mu zakriči z gromkim glasom:

„Nikoli ne veruj nikomur, Svastika, to ni drevo tagara. Pot do tega je leto dni dolga. Za tristo-terimi morji in za petstoterimi velikimi kristalnimi hribi, za tisočeriimi gozdi in jezeri raste ono. Pojdi tja, ako hočeš rešiti Narino, katera sicer za mesec dni umrje.“

Tako pravi ptica in mahnišvi s svojimi širokimi peroti poleti tja, kjer se razprostira polje, posuto s cvetkami, katerih glavice so lepši, nego rubini.

Zalostni Svastika odide k razsekani kači in ranjenemu orlu, da bi se prepričal o resničnosti besedij Mahardhipraptje. Vidi pa, da se razsekani kosi ne sprimejo in da se orlu peroti ne zacelijo, vendar se pa vse jedno mečejo po zemlji. Sede na zemljo in gorko zajoka. Tedaj pa zagleda pred seboj starega brahmana, kateri mu reče: „Nikdar ne veruj ni-

komur, Svastika. Kdor veruje ljudem, se ogoljufa kakor zveri, katere so iz hoste bežale.“

Zdaj mu začne praviti pravljico tako-le:

„Davno davno je stal ob bregu velicega jezera gozd. V tem gozdu je živelo šest zajcev. Neko drevo je po naključju padlo v vodo in provzročilo precejšen šum. Ko je teh šest zajcev začulo šum, so se prestrašili in bežali polni strahu iz gozda. Ko so šakali zagledali bežeče zajce, so jih vprašali: „O cenjeni, zakaj bežite?“

Zajci so jim odgovorili: „Ondi je bil velik šum.“

Na to so se šakali isto tako spustili v beg. Opice so zapazile bežeče šakale in jih vprašale: „Hoj, častiti, kam tako hitite?“

Šakali so jim odgovorili: „Ondi je bil velik šum.“

Na to so pustile opice svoj obed in se spustile v beg. Gazele so zapazile bežeče in jih ustavile z vprašanjem: „Čemu bežite?“

„Ondi je bil velik šum.“

Na ta odgovor so se tudi gazele spustile v beg. Mrjasci so zapazili bežeče in jih vprašali: „O cenjeni, čemu bežite?“

„Ondi bil je velik šum,“ so mu odgovorili.

Na to so se tudi mrjasci spustili v beg.

Nosorogi so videli bežeče in jih vprašali: „Častiti, čemu bežite?“

Mrjasci so jim odgovorili: „Ondi je bil velik šum.“ Nato so se tudi nosorogi spustili v beg.

Bivoli so videli bežeče in je vprašali: „Častiti, zakaj bežite?“

Oni so jim odgovorili: „Ondi je bil velik šum“, in spustili so se tudi v beg.

Sloni so videli bežeče ter jih vprašali: „Častiti, čemu bežite?“ Bivoli so jim odgovorili: „Ondi je bil velik šum.“ Nato so sloni istotako bežali.

Medvedi so videli bežeče in jih vprašali: „Cenjeni, čemu bežite?“

„Ondi je bil velik šum“. Nato so se medvedi istotako spustili v beg.

Hijene so zapazile bežeče medvede ter jih vprašale: „Častiti, čemu bežite?“

„Ondi je bil velik šum,“ odgovorili so jim medvedi. Hijene začno istotako bežati.

Tigri so jih videli bežati in so jih vprašali: „Častite, čemu bežite?“

„Ondi je bil velik šum,“ odgovorile so jim. To čuvši spuste se tudi oni v beg.

Pantri so videli bežeče in jih vprašali, zakaj da beže.

„Ondi je bil velik šum,“ so mu odgovorili. — Tudi ti so jeli bežati.

čnim dnevnim redom v obravnavo nujni predlog proti jezikovni naredbi za Češko.

Desnica je kazala sicer precej praznot, ker še niso došli vsi poslanci iz Galicije in Dalmacije, vendar je ostal Funkejev predlog v manjšini.

Prva točka dnevnega reda je prvo branje vladnega načrta zakona gledé „cheka“. Predsednik predlaga, naj se ta zakonski načrt izroči justičnemu odseku 24 članov.

Dr. Schücker pa nasvetuje, naj se izvoli v to poseben odsek 32 članov ter o tem glasuje po imenih.

S tem ne zadovoljen predlaga dr. Funke odsek 36 članov in tudi glasovanje po imenih. Funkejev predlog je bil odklonjen in resen človek bi sodil, da bode Schücker umaknil svoj predlog. Ne, porabi naj se zopet pol ure za glasovanje, oziroma vprašanje, ali in kedaj bodo nemški petelinje zbrusili svoje kljune in otroge. Večina je tudi ta predlog odklonila ter dokazala, da se ne ustraši nemških krempljev. Na desnici pa nastane opravičeno ogorčenje in glasni ugovori, ko dr. Gross predlaga, naj se zopet po imenih glasuje o predlogu poslanca Evg. Abrahamowicza, da se namreč chekovni zakon izroči justičnemu odseku. Levica je proti glasovala, da bi zbornica sploh ničesa ne storila, kakor le lovila in odbijala žoge, katere meče levica proti desnici. To postopanje je naravnost škandalozno.

Ko je večina odklonila Grossov predlog, pride na vrsto druga točka, pogodba z Bolgarijo. Poslanec grof Sylva-Tarouca predlaga, naj se to vprašanje izroči v pretres gospodarskemu odseku 36 članov.

Za besedo se prvi oglasi dr. Lecher, ki slabotnim svojim glasom in še slabšimi dovtipi dolgočasi zbornico dobro uro.

Pri tretji točki, ki se tiče dvajsetletne oprostitve hišnega davka za nove stavbe in prezidave, ki so v Celovcu potrebne iz zdravstvenih ali prometnih vzrokov, nasvetuje poslanec Dipauli, da se ta vladni zakonski načrt izroči davčnemu odseku 36 članov.

Poslanec Dobernig utemeljuje nujnost tega predloga, a pozabi staviti formalni predlog. Večina vsprejme Dipaulijev predlog, a levica zopet zagrmí, zakaj se ne glasuje o nujnosti.

Okolu 4. ure prično zapisnikarji zopet čitati nebrot raznih interpelacij.

Koncem seje predlagata poslanca Iro in dr. Funke, da pridejo že v prihodnji seji na vrsto vsi nujni predlogi proti jezikovni naredbi. Med velikim šumom se je o tem predlogu zopet po imenih glasovalo; predlog pa je bil odklonjen.

Prihodnja seja v petek.

Proč z versko mlačnostjo!

Iz Zagreba, 25. aprila.

Navada je, da časopisi o velikih praznikih donšajo uvodne članke o političnem položaju dotičnega naroda ter se pri tem prav rado upletajo verske refleksije po nazorih, kakoršnih so po običaju pri-

vrženci dotičnih listov. Tako so prinesli o letošnjih velikonočnih praznikih tudi naši dnevnikarji take uvodne članke. Članki opozicijskih listov rišejo položaj naroda hrvatskega s črnimi bojami, saj imajo zato tudi dosta uzrokov, vendar pa pri vsem tem gojé nade v boljše prihodnost, če se narod preporodi tudi v verskem pogledu.

Uradni časopisi pa so s sedanjim stanjem na Hrvatskem zadovoljni, kajti v zemlji vlada „red i zakon“, a da bode še bolje, uvajajo se celo Bachove naredbe. Uradni list oponaša opozicijskim časopisom, posebno „Obzoru“, da so njegovi članki pisani le preveč v verskem duhu, češ da to pri nas ni toliko potrebno, saj je vera pri političnih vprašanjih le postranska stvar. S to izjavo je pokazal uradni list, ki zastopa ob enem vlado in takozvano narodno stranko, kak duh veje v teh krogih. Verski indiferentizem je gaslo vseh, ki se zbirajo pod zastavo uradnega lista. Čudno tudi ni, da je temu tako, saj se v tem krogu sestajajo mlađni katoliki, pravoslavni židi, pa tudi framasoni in bogatajci. Taki ljudje seveda zagovarjajo verski indiferentizem, ker jim gre v prilog pri njihovih političnih podjetjih. Znajo namreč dobro, da bi kmalu odklenkalo njihovemu gospodstvu, čim bi se v narod hrvatski povrnil pravi verski duh. Zategadel tudi tolika mržnja na opozicijo, ker je le ta vzela v svojo obrambo krščanstvo proti novemu brezverstvu, ki čem dalje bolj razjeda moč našega naroda.

Ze poprej sem jedenkrat omenil, da opozicija ni dobro ravnala, ko v svojem proglasu prigodom zedinjenja ni omenila tudi verskih naših zadev. Ni dosta, da se samo po časopisih brani krščansko prepričanje, vsa stranka mora biti za to zavzeta in radi tega bi bila morala biti uvrščena v zajedniški program tudi posebna točka o tem. To se more seveda še lahko zgoditi, a da je to potrebno, najbolje dokazuje držanje mažarske stranke nasproti verskemu vprašanju. Naj bode nam dovoljeno tukaj omeniti še neke važne točke. Vsi se še dobro spominjamo zadnjega pastirskega lista avstrijskih škofov prigodom zadnjih volitev.

Brez dvoma je ta list mnogo uplival, da je bilo izvoljenih v državni zbor toliko odličnih krščanskih mož. In da je omenjeni list avstrijskih škofov bil izdan o pravem času, nam je najbolji dokaz vpitje liberalnega in brezverskega časopisja, ki ni moglo najti zadosti strupenih besedij, da pogrđijo ž njimi začetnike tega lista. Avstrijski škofje so izvršili s tem svojim činom pravo svoje apostolsko delovanje tudi glede političnih zadev svojih podložnih.

In pri nas, ki potrebujemo duhovne pomoči v isti meri, če ne večji, vse molči. Naši protivniki se pripravljajo, da v bodočem saborskem zasedanju izneso pred sabor versko politične postavbe, da se izjednačimo čim prej z Ogersko tudi v tem pogledu. Uradni list vsaj do zdaj te nakane ni kategorično zanikal, če tudi je bil od opozicijskih časopisov tolikokrat izzvan.

Ne bode li prekasno boriti se proti temu po dokončanih volitvah, ker brez dvoma zmaga v veliki večini mažaronska in protikršćanska stranka, če

da so zveri, verujoč drugim, izgubile vse in da bi ne poginile od glada, so bile levom in tigrom v hrano. Ti si vrjel mojim po Bhadri sporočenim besedam in sedaj dobiš plačilo za tvojo lahkovernost. Jaz te nisem čakal v tej pustinji; osoda te je zanesla sem, odkoder se več ne povrneš.

To rekši izginil je brahman. Svastika je odšel po nepreglednem polju, kjer so se travice nežno med seboj spletale, in zaigral na svojo piščal zadnjič — tužno pesen.

Vsebina tega poglavja se imenuje „marana“ (smrt).

VII.

Ko je solnce dvanajstkrat končalo svojo pot po modrem nebu, je prišla Bhadra k gozdnemu jezeru. Noč je prižgala na tisoče lučic, cvetlice kakor bakle pred kipom Brahme. Obdani od dišečih, prijetno sanjajočih trav vile so se srebrne niti studencev.

Bhadra je videla, kako se je krasna, bela cvetka dvignila iz temne globine z zaprto čašico, kako je široka temno-zelena peresa podpirajo, kako je ona trepetala ob nežnih udarcih pluskajočih valčkov.

Dolgo je ona stala na obrežji hladnega jezera, dokler ni pobledela noč in priplulo na nebo zopet zlato solnce. Se dvanajstkrat je poljubilo s svojimi zlatimi žarki mlado deklico, stoječo na bregu in opažujočo, kako pljuska voda ob pobrežno kamenje, se

se ne stori vse, kar je dovoljenega in postavnega v korist krščanske stranke? Razveselili smo se, ko smo našli med 30 kandidati, katere je postavila opozicija, 8 duhovnov, a našlo bi se jih gotovo še več, da jih ima kdo bodriti v tem težavnem pogledu. Tukaj mlačnost ni niti najmanje umestna, saj je dobro znano, zakaj se gre. Če ravna z bodočimi volitvami mož, ki je javno zatajil božanstvo Kristusovo, potem dobro vemo, kako stojimo. Treba se je odločno upreti, da taki možje ravnajo še v bodoče z našimi javnimi zadevami in da zatrosijo v naše zakonodavstvo poganske in brezverske nazore.

Narod pričakuje pomoči od one oblasti, ki ima biti v takih vprašanjih merodavna. Vera ne more in ne sme biti pri nas postranska stvar, kajti ž njo naš narod stoji in pada. Sovražniki njegovi dobro znajo, kaj počno, a prijatelji njegovi naj ne drže križem rok, ko se je treba pripravljati za obrambo njegovih najdragocenejših svetinj — vere in narodnosti, ki jih je podedoval od svojih očetov ter branil in gojil do dandanes, a ne misli se jih z lepa odreči, ker dobro vé, da more le ž njimi obstati. — Duhovne pomoči potrebuje tedaj narod v svojih hudih borbah, a bode li je dobil, kakor jo s pravico pričakuje, podá se pokrepčau v borbo, iz katere mora iziti, če tudi ne še sedaj, ali kmalu kot zmagovalec v verskem in narodnem pogledu.

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. aprila.

Jezikovna naredba za Moravsko povzroča nemškim liberalcem in nacionalcem še mnogo večjo preglavico, kakor ona za Češko, ker je s tem, kakor smo že poudarjali, vlada hote ali nehoté priznala celokupnost češkega naroda v vseh čeških deželah, namreč na Češkem, Moravskem in v Šleziji. Zgoraj omenjeni nasprotniki slovanskega imena se sicer nekoliko tolažijo s tem, kar navajajo poluradni listi, da je namreč to zadnja dobrota, ki je padla za Češko z vladne mize, akoravno tej trditvi ne morejo pripisovati popolne verjetnosti. Ti, kakor morda nekateri vladni časopisi, slikajo vso zadevo še vedno kot neko izvanredno prednost, ki se je s tem naklonila Cehom, in prav nič nočejo priznati, da Cehom vkljub opetovanemu zahtevanju še mnogo manjka, kar že dalje časa uživajo nenasični Nemci.

Novo mažarsko nasilje. Ogerski Slovaki nabirajo že več let denar, da zasnujejo slovaški gimnazij v Turč sv. Martinu. V isti namen so si zasnovali posebno društvo, ki bi imelo skrbeti za vzdrževanje šole, ter so predložili pravila istega mažarski vladi v potrjenje. Ogersko ministerstvo za notranje stvari pa je kljub jasni določbi § 26. ogerskega narodnostnega zakona, ki dovoljuje slehernemu narodu, da si sme snovati ljudskih, srednjih in visokih šol in ustanavljati društva v ta namen, odreklo (!) tem pravilom svoje potrjenje in sicer z motivacijo, da je za višjo omiko slovaških državljancev že preskrbljeno v državnih učnih zavodih, Slovaki pa da nimajo slovaških učnih knjig in da morajo vsled tega rabiti knjige v češkem jeziku! —

ondi odbija in valovi zopet nazaj. Vsako noč je priplavala na površje tajinstvena bela cvetka, vsako noč je zrla nanjo Bhadra in mislila, da tudi ona čaka nečesa.

Ko je prešlo dvajset dnij, uvidela je, da se Svastika ne vrne kmalu. Toda ona ga je pričakovala in mislila zatrdno, da se kdaj povrne. Da pa jo carjevi sluga ne najdejo, se mora nekam skriti. Toda dobé jo povsodi; le v oni cvetki jo ne dobé, ako bi se mogla skriti v nji. Se je o tem premišljevala, ko se odpre s silnim šumom bela čašica nežne cvetke. Iz te so se dvignili zlati prašniki, zgrabili in jo potegnili v cvetko.

Ona je čutila, kako postaja vedno manjša in manjša, kako jo je cvetni venček vzel v svoje mehko in toplo objetje, kako se potaplja vedno bolj in bolj v temno globino, kako jo cvetna peresa vedno bolj in bolj zakrivajo, le njene modre oči zro temno nebo.

Videla je, kako postajajo cvetni listi vedno bolj modri, kakó so se valovi umirili, kako je veter potihnil, kako so trepetale in bledele zlate zvezde.

In mnogokrat je vstajala zarja in pokrivala s svojo rdečo barvo modro nebo in modro — cvetko, — v kateri čaka Bhadra, — toda ne dočaka oddaljenega Svastike, kateri je že davno odpel svojo zadajo žalostno pesem.

Levi so zapazili bežeče in jih vprašali: „Zakaj bežite?“

„Ondi je bil velik šum“. Na ta odgovor so se tudi levi spustili v beg. Dolgo, dolgo so bežali, dokler niso dospeli v pustinjo, kjer ni bilo ne drevja, ne trave, ne vode. Na to so levi, mučeni od glada, vprašali pantre: „Od kod je prišel oni veliki šum?“

Pantri so odgovorili: „Mi ne vemo.“ — „Kdo vam je pa to povedal?“

„Tigri.“ Nato so levi vprašali tigre: „Odkod je prišel oni veliki šum?“

„Mi ne vemo, nam so rekly hijene,“ odgovorili so jim tigri.

Nato so levi vprašali hijene, od kod da je vendar prišel oni veliki šum?

Hijene so odgovorile, da so zvedele to od medvedov, medvedi od slonov, sloni od bivolov, bivoli od nosorogov, nosorogi od mrjascev, mrjasci od gazele, gazele od opic, opice od šakalov, šakali od zajcev.

Nato so levi vprašali zajce: „Od kod je vendar prišel oni veliki šum?“

Zajci so jina odgovorili: „Mi smo na lastne oči videli, kako je neko drevo padlo v vodo, in od tega je nastal velik šum.“

Levi, videči, da so za tako malo stvar izgubili hrano, raztrgali so zajce na drobne kosce. Ti vidiš,

Skrb mažarske vlade za slovaško šolsko mladino je pač znana malone celemu omikanemu svetu in torej se bode tudi težko našel kedo, ki bi verjel, da se morajo Slovaki posluževati čeških (!) knjig. — Tako se javlja mažarski „liberalizem“.

Napitnic avstrijskega cesarja in ruskega carja pri slavnostnem obedu minuli torek zvečer sta napolnili z veliko radostjo vse miroljubne prebivalce na evropskih tleh. Prijateljstvo, skupnost, mir, to so tri točke omenjenih napitnic, katere pozdravlja vse evropsko časopisje; izjema je le neznatna, kajti evropsko prebivalstvo si po veliki večini želi trajnega miru, od katerega je odvisno blagostanje narodov. Velike nade se stavijo na izjavi dveh mogočnih vladarjev, katera sta v stanu, mogočno vplivati na razvoj posebno balkanske politike. Le nekaj kali sedanjost evropskih narodov. Vodja politike, oziroma nove trocarske zveze, bi rad postal nemški cesar, ki po naš-m mnenju nima toliko pravice vtikati se v vzhodno vprašanje, ker nima toliko vpliva, kakor Avstro-Ogerska in Rusija, posebno ker ni mejaš balkanskih držav. Bodisi kakorkoli, gotovo je in iz besedij v napitnicah obeh vladarjev je jasno, da smemo gojiti najboljše nade v najbližnji bodočnost.

V nemškem državnem zboru se je vršila v prvi seji po velikonočnih praznikih 27. t. m. zelo živahna debata, v katero so mej drugimi posegali tudi socijalni demokratje. Vlada je predložila namreč načrt, v katerem zahteva 40 milijonov za nakup rezervnega materiala za topničarske namene. Nemškimi poslanci je še preveč v spominu zahteva vladina za pomnožitev nemškega brodogoja, nego da bi kratkoma odobrili najnovejšo predlogo. To so pokazali tudi v tej seji ter izjavili, da bi bili še le tedaj res pravi „brezdomovinci“, ko bi proti volji prebivalstva dovoljevali tolike naknadne kredite za vojaške namene, ko izkazuje redni proračun sam nad 800 milijonov. Pa tudi nekateri zastopniki vladi prijaznih strank so izjavili, da načelno sicer ne bodo nasprotovali vladni predlogi, pač pa bodo zahtevali, da se strogo pregleda točka za točko. — Poleg tega je pa igrala v tej seji zelo važno vlogo zadeva znane nemškega morilca v Afriki Petersa. Socijalist Bebel in tudi zastopniki drugih strank so zahtevali, naj se Peters takoj aretira in prične proti njemu kazensko postopanje zaradi umora.

Posredovanje velevlastij v grško-turškem vprašanju. V poslednjem času so začeli razni listi pisati o eventualnem posredovanju evropskih velevlastij v zadevi grško-turške vojske. Nedavno smo še omenjali, da grška vlada nikakor ne bode iskala pomoči pri velevlasteh, marveč se bodo Grki bojevali do skrajnih mej. Sedaj se je pa pokazalo, da grška vlada ne bo mogla držati dane obljube in da bode morala prej prositi pomoči, nego je sama mislila. Razni politiki ugibajo, kako daleč se bo raztegnilo to posredovanje evropskih velevlastij. Berolinski krogi, ki imajo še vedno nekako prvo besedo v tej zadevi, pišejo, da je najmanj, kar morejo velevlasti zahtevati od Grkov, da odzove polkovnika Vassosa in ostavijo Kreto vsi grški vojaki. Vsekako bo pa največje poniževanje za Grke to, da bodo morali vkljub svojemu ponosu vendarle obrniti se do velevlastij, kar bi jim ne bilo treba storiti, ali vsaj tako naglo ne, ko bi ne bili postali najedenkrat popolno nejedini in tako pahnili sami sebe v gotovo pogubo.

Srbski kralj Aleksander potuje v kratkem v Otinje, kjer vrne obisk knezu Nikolaju. V zvezi s tem potovanjem je pa po poročilu „Pol. Corr.“ zaroka srbskega kralja s sedemnajstletno črnogorsko princezino Ksenijo. Zaroka se izvrši neki že v prihodnjih dneh meseca maja. Črnogorski uradni list „Glas Črnogorca“ sicer o tem sedaj še molči, vendar pa pozdravlja kralja Aleksandra kot najdražjega brata in najiskrenejega prijatelja črnogorskega vladarja.

Razmerje mej Srbijo in Turčijo. Srbski narod prejme v kratkem nov dokaz sultanove naklonjenosti. Nedavno smo poročali, da je sultan dovolil otvoritev vseh srbskih šol v Makedoniji, kar je bilo navedenih v dotični prošnji, oziroma zahtevi, sedaj pa je sultan naznanil srbskemu in črnogorskemu poslaniku, da bo kmalu izdal odlok, s katerim se priznava srbska narodnost v Turčiji. S tem si bo menda pridobil sultan zadostno zagotovilo, da ostane Srbija neutralna.

Slovstvo.

Katoliški Obzornik.

Zelo nas je razveselil najnovejši krepki pojav v naši književnosti. List, ki je izšel pod imenom „Katoliški Obzornik“ utegne postati izvrsten, vsestransko našim potrebam ustrezajoč znanstven list.

Ko je prenehal lani „Rimski Katolik“, bali smo se že, da ne bi, vsaj za nekaj časa, prenehalo književno delo, katero je tako krepko vodil dr. Mahnič. No sedaj, ko vidimo „Kat. Obzornik“ prvo številko, ni se nam treba več bati. Tu vidimo, da imamo dovolj krepkih močij, katere ne rabijo za vspešno delo ničesar drugega, nego vspodbudo in organizacijo. Treba nam je duševnega ognjišča, kjer se shajajo izobraženci, združeni v trdno vez po moškem prepričanju in neomahljivih načelih; ti si razdelé v zaupnem občevanju tvarino — in tako lahko dosežemo izredne uspehe.

Takoj v prvem, jako krepko pisanem članku gospod dr. Aleš Ušeničnik črta pomen „Leonove družbe“, in namen „Katoliškega Obzornika“. Naj tu navedemo nekaj krepkih, jedrnatih besed iz tega spisa:

„Katoliški Obzornik“ hoče biti glasilo „misli svobodne“. Za svobodo misli se bo boril; ne za ono svobodo, ki je le upornost resnici, ampak za svobodo, ki jo dá resnica, za svobodo od zmot in blodenj, za svobodo, ki jo je mislil božji Zveličar, ko je rekel: „Resnica vas bo osvobodila.“ (Jan. 8. 32) Zakaj sužnjost zmote in blodnje je najhujša sužnjost. „Iz sužnjosti kakega človeka“, kakor modro pravi sv. Avgustin, je moči kdaj ubežati in počiti. Kam pa naj sužnjost zmote beži? S seboj jo vzame, kamorkoli zbeži! Edina sužnjost našega duha je, če ga ima v svoji oblasti zmota, in zoper to sužnjost se bo bojeval vsekdar „Katol. Obzornik“. Klanjal se bo resnici, razodeti ali naravni, ne gledé, da je morda temu ali onemu resnica čez voljo. Veri in vedi bo služil „Kat. Obzornik“.

Kako je razmerje „Kat. Obzornika“ do „Rimskega Katolika“, je povedal gosp. urednik: „Tega ne, da bi „Kat. Obzornik“ zmetel le jeden pojem, ki jih je s tolikim trudom čistil in bistril „Rimski Katolik“. Bolje da ga ni, nego li da bi bil brez načel!“

Dr. Jos. Pavlica v naslednjem spisu spisuje življenje in delovanje dr. Mahniča. „Duhovnemu očetu slovó in naročilo“ je naslov ljubeznivemu spisu, kateri je pisan tako objektivno in trezno, da ga bo z veseljem lahko bral tudi politični nasprotnik dr. Mahničev. Kdor hoče vedeti, kakošen je bil, in kakošen je dr. Mahnič, naj prebere te vrstice, in zastudilo se mu bo grdo pisarenje naših liberalnih časnikarjev, ki so vse sile napeli, da izpodkopljejo učenjaku spoštovanje in veljavo.

Dr. Aleša Ušeničnika spis: „Nekaj poglavij iz mistike o satanu“, kaže temeljitega bogoslovca in modroslovca, kateri pa združuje z učenjaško izobraženostjo tudi lep popisovalen dar. Naslov bi se utegnil komu zdeti čuden. Naj pa bere spis, in dobil bo v njem mnogo globokih resnic, ki morajo zaradi svoje važnosti vzbujati občno pozornost. Spis je pripraven, da zbistri pojme takim ljudem, kakoršni v „Narodu“ vedno in vedno vlačijo „katoličana Taxla“ na dan. Če bi taki pisarji le hoteli kaj brati, kar ni pisano v kakem liberalnem časopisu!

Velike praktične vrednosti je dr. Janeza Ev. Kreka spis: „Materialistično modroslovje“. Mož, ki je vse svoje izredne moči posvetil zboljšanju sedanjih pogubnih socijalnih razmer, prijel je svojega sovražnika — brezversko svetovno naziranje — v njegovi korenini. Socijalna demokracija je materialistična. V tej številki kaže g. pisatelj njen razvoj. Odkar je zavladała namestu sholastičnega silogizma induktivna metoda, odkar je namestu jasnih razumskih načel zavladała v vedi prevratnost in breznačelnost, začel se je propad modroslovja, kateri je do žalostnega zvršetka prišel v Heglovem ideološkem panteizmu.

Kratko nam kaže g. pisatelj sadove tega modroslovja. V pravoslovju se ga je polastila liberalna država, katera svoj hinavski, vkljub vsem svobodomislenim frazam tiranski sestav postavlja na Heglov nauk, da je država nastala iz razvoja absolutne ideje — boga —, na tem razvojnem, evolucijskim temelju sloni sedaj prirodoslovje in zgodovinopisje. A pokazal je tudi svojo uničujočo moč: iz Heglovih nazorov se je porodil nihilizem in socijalna demokracija. Do sem je prišel pisatelj v prvi šte-

vilki. Do pravega materializma in do socijalne demokracije bo prišel v drugi številki. Kar nam je doslej podal, je samo priprava in logični in zgodovinski razlog za sedanje revolucionarno gibanje. — Ker bo nadaljevanje jako zanimivo in poučno, pričakujemo ga željno.

Ob osemstoletnici križarskih vojsk je jako zanimiv spis, v katerem se gosp. Fr. Kovačič kaže ne samo temeljitega zgodovinarja, ampak tudi modroslovno izobraženega, trezno presojajočega opazovalca kulturnih razmer. Primerjanje in razsojevanje zgodovinskih dogodkov je jasno in duhovito. Pisatelj je čisto nepristranski. On zagovarja križarje, a brezobzirno kaže njihove napake. Zraven se pa ne omejuje na svoj predmet, ampak razvija načela pravega zgodovinarja in zlasti opozarja, na kaj moramo mi dandanes paziti, kadar sodimo o prejšnjih vekovih.

Naslednji spis: „Leposlovje fin de siècle“ opisuje „nove struje“, katere so sedaj prišle do ekstremnih ekstravagantnosti. Naturalizem je pustil pisatelj nalašč. Omenja ga le kratko, kajti dostojen pisatelj se ne omadežuje rad s podlostjo, v kateri blodé ti „novostrujarji“. V karakterističnih vzgledih nam riše v prvem poglavju realistično, socijalistično pesništvo, v drugem pa popolni propad vede in umetnosti — dekadentizem. Pisatelj navaja vzglede iz slovenskega, francoskega, italijanskega, češkega in poljskega slovstva, in sicer ocenjuje samo najnovejše literarne prikazni. Upamo, da bo koristil zlasti mladini, katera sedaj brez varuha in svetovalca stoji pred „novimi strujami“.

Dr. Jož. Debevec v dramatični obliki slika razvoj protiverskega gibanja od prvih starišev do današnjega dne. „Liberalizem ali večni Žid“ je naslov tej duhoviti tragediji, katera se sicer ne bo igrala menda nikoli v gledališču, a se je v istini igrala v zgodovini. Kolikor smo spoznali iz „predigre“, je gospod skladatelj temeljito proučil svetovno zgodovino, in nam sedaj v glavnih prizorih kaže glavne faze protikrščanskega boja. Nastopajo vse zgodovinsko važne osebe. Med njimi igrata veliko vlogo seveda stara kača in prototip liberalizma: večni žid.

Kratkemu političnemu razgledu sledé slovstvene ocene. Ocenjujejo se važni spisi, ki imajo ali izredno znanstveno vrednost, ali pa so potrebni korenite ocene zaradi svoje škodljivosti. Dr. Andrej Karlin poroča n. pr. o najnovejšem velikem delu, o cerkvenem pravu, dr. A. U. o Tavčarjevih povestih. V drobtincah poroča dr. Ign. Žitnik o ranjku slavnem prirodoslovcu Dubois-Reymondu, med raznimi važnimi poročili je tudi daljši spis o „seismometru“, katerega je spisal gospod kanonik Sušnik.

Razvidno je iz tega poročila, da se je zbral okoli „Obzornika“ krog pisateljev, ki so zares zmožni, Slovencem izdajati strogo znanstven izvrsten časopis. Upamo, da se bo oklenilo lista tudi posvetno razumnštvo in ga krepko podpiralo. Koliko je v pravoznanstvu, v prirodoslovju, v zgodovini itd. tvarine, katera ima velikanski pomen za omiko! In kar je v zvezi z omiko, vse je v zvezi tudi s krščanstvom. Treba nam je le nepristransko soditi. Bodimo pravični do Boga in do bližnjega, zatajujmo svoje osebno hudo nagnjenje, in lahko postanemo zavedni kristijani in izborni katoliški učenjaki. Uverjeni smo, da si bo „Katoliški Obzornik“ priboril v učenih krogih tako častno mesto, kakoršno ima že „Dom in Svet“ v krščanskih družinah kot zabaven in poljudno-poučen list!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 29. aprila.

(Lažjivi kljukec.) „Narod“ je pred dopolnilnimi volitvami v ljubljanski mestni zastop pisal: „Logično bi morala klerikalna stranka v Ljubljani, kjer je ogromna večina slovenskih volilcev v narodnem taboru, podpirati narodne kandidate proti nemški stranki, če ne drugače, vsaj s tem, da se volitve vzdrži“. — Iz izjave odbora katol. političnega društva so se prepričali naši čitatelji, da smo storili tako, kakor je „Narod“ pisal, ter izdali parolo našim volilcem, volitve se ne udeležiti. Posledica temu je bila, da se res noben somišljenik naše stranke volitve ni udeležil. — Sinočni „Narod“ pa, ki je že najbrže pozabil, kaj je pisal 24. t. m., piše: Klerikalna stranka je svojim pristašem pač priporočala, naj se volitve ne udeleže, in isto je

storil meščanski volilni odbor, v istini pa agitujeta po svojih ljudeh očitno za nemške kandidate in zoper slovenske, kar je škandal! — Škandal je pač to, da „Narod“ tako brezvestno resnici v obraz bije, kajti on sam najbolje vé, da ko bi bila naša stranka le količkaj storila proti narodnim kandidatom bi bil vspeh večerajšne volitve poraz „Narodove“ stranke. Razmerje glasov, katere so dobili kandidati „Narodove“ stranke 330 oziroma 299, in glasov, katere je dobil kandidat Nemcev 218, je pač tako, da se z njim smejo ponasati samo — ljubljanski Nemci! Ni torej pametno od „Naroda“, da tudi sedaj z lažmi hoče pokriti svoj moralen poraz!

(Red mašnikovskega posvečevanja) prejeli bodo letos naslednji gg. bogoslovci: Iz četrtega leta: Jožef Eppich od Stare Cerkve pri Kočevju, Anton Golf iz Loža, Vojteh Hybašek iz Ružena na Moravskem, Anton Jarc iz Novega Mesta, Ivan Jerab iz Ljubljane, Ant. Jerič iz Š. Vida pri Zatičini, Evgen Lampe iz Metlike, Iv. Mlakar iz Železnikov, Valentin Oblak iz Mavčič, Ivan Sever iz Škofje Loke, Leonard Zupan iz Kroke. — Iz tretjega leta: Frančišek Koželj iz Mengša, Jožef Kržišnik iz Poljan pri Škofji Loki, Andrej Lavrič iz Starega Trga pri Ložu, Jožef Lavrič iz Blagovice, Blaž Rebol iz Trstenika, Avgust Schauer iz Poljanice, Frančišek Zupančič iz Zatičine. Delili bodo višje redove prevzvišeni gospod knezoškof dne 18., 20. in 22. julija.

(Iz c. kr. mestnega šolskega sveta.) O seji, katera se je vršila v četrtek, dne 22. t. m., prejeli smo sledeče poročilo: Potem, ko otvori predsednik sejo in proglasi sklepčnost, poroča zapisnikar o tekočih stvareh in pové, kako so bile rešene. Osmim učiteljem se dovoli pripust k izpitu učne vsposobljenosti, deloma za ljudske, deloma za meščanske šole, deloma s slovenskim in nemškim, deloma samo z nemškim poučnim jezikom. Prošnja mestnega magistrata, da bi se šolska mladina pritegnila pod nadzorstvom učiteljstva pokončevanju hroščev v tivoljskem gozdu in mestnem logu, se odkloni. Sklene se, šolska vodstva na to opozoriti, da 1. dan maja tudi letos ne bodi pouka prost. Reši se neka prošnja za odpis ukovine in pa neka prošnja za izpust iz vsakdanje šole. Pritrdi se izključitvi neke učenke radi zanikernega pohajanja neke zasebne šole z dostavkom, da je na njenega očeta vplivati, naj vpiše hčer v kako javno šolo. — Prošnji dveh učiteljev za novčno podporo, se sklene na višjem mestu priporočiti. Sklene se, podpirati prošnjo vodstva obrtne pripravjalnice na II. mestni dežji petrazrednici za razširjenje te šole v trirazrednico in pa priporočiti, da se na obeh pripravjalnicah nagrada za vodstva toliko zviša, da bo jednako oni za vodstvo ljudske šole. Rešijo se tri prošnje za oprostitev od obveznega pouka v slovenščini in na znanje se vzame povoljna rešitev neke interne zadeve.

(Domača umetnost.) V prodajalnici gosp. Kollmana na Mestnem trgu je te dni razstavil akad. slikar Ivan Grohar tri genre slike, ki zaslužijo v polni meri pozornost našega občinstva. Prva podoba: „Pred poroko“ predočuje zadnje trenutke neveste v domači hiši. Krog nje so mati, sestra in bratec; starka striva svojo ginjenost z malenkostnimi popravami v nevestinih laseh, nevesta pa stoji z rosnimi očmi in sklenjenima rokama sredi svojih dragih. — Drugi dve sliki imata naslov: „Na večer“, ter predstavljata mična prizora iz kmečkega življenja. Kmet počiva v večernem mraku pri peči ter prižiga svojo pipico, gospodinja stoji pred ognjiščem in mša sok s kuhalnico. A mej tem ko je prva slika podnevna, ter kaže navadno razsvetljavo kmečke kočje, sta ostali dve sliki izdelani v polutemi; le obrazi so razsvetljeni od ognja, vse drugo pa je zagrnjeno v večerni mrak. Kontrast med temnimi partijami in razsvetljenimi obrazi je vrlo pogojen in priča o finem opazovanju. Sploh vidimo na Groharjevih slikah, da ima umetnik velik čut za genre. Z bistrim očesom slika naše domače življenje in z veliko ljubeznijo riše njegove vsakdanje, a vedno mične poteze. Oblika je v obče pravilna, kolorit čist in prijazen, pri claire-obsure tehniki pa posebno dobro pogojen. — Kakor čujemo, živi umetnik sedaj skoraj brez naročil in brez podpore v svojem rodnem kraju, v Sorici na Gorenjskem. Ivan Grohar pa zasluži, da obrnemo pozornost nanj, kajti njegova dosedanja dela so dokaz njegove nardarjenosti, pridnosti in vednega napredka. Razstavljene slike bi bile vsaki sobi v kras. Reklo se nam je, da so za razmerno skromen honorar na prodaj.

(Darovi.) Za katoliški dom: Gosp. deželni poslanec Schweiger, župnik na Radovici, 3 gld. — Za slovenske Salezijance: G. Fr. Porenta, župnik v Sori, 3 gld. — Bog plačaj!

(Iz Breznice) Letošnjo spomlad, so se pri nas čebele do sedaj dobro obnesle, ker so se zgodaj začele pasti. To se razvidi iz tega, ker je prvi roj izletel že 15. aprila iz ulnjaka nadučitelja g. Ažmana, in dne 28. aprila iz ulnjaka g. Egidija Jegliča trgovca na Selu.

(Vožni red za mesec maj) Ravnokar smo prejeli vožni red državnih železnic, veljaven za čas od 1. do 31. maja t. l. Tu omenjamo le sprememb, ki stopijo v veljavo na progi Ljubljana-Trbiž. V Ljubljano prihaja vlak ob 5.52 zjutraj, 11.20 dopoldne, 4.57 popoldne in 9.06 zvečer, odhaja pa ob 7.05 zjutraj, 11.50 dopoldne, 4.02 popoldne in 12.05 po noči. Poleg tega vozi od 1. maja nadalje mej postajama Ljubljana Lesce takozvani potresni vlak, ki prihaja v Ljubljano ob 7.55 zjutraj in odhaja ob 7.46 zvečer.

(Zdravje v Ljubljani) od 18. do 27. t. m.: Novorojenih je bilo 19. Umrlo jih je 25; mej njimi za dušljivim kašljem 3, za jetiko 8, za vnetjem sopilnih organov 3, vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 10; mej njimi je tujcev 9, iz zavodov 10 — Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za oslovskim (dušljivim) kašljem 3, za vrtico 2, za mumpsom (Parotitis epidemica) 1.

(Kaplan Andrej Romah †) Iz Celovca, dne 27. aprila: Prežalostna novica se je danes raznesla iz nemških Kotarč. Brzjav nam je naznanil, da je tam umrl kaplan Andrej Romah, naudušen duhovnik, iskren slovenski domoljub! Mnogi njegovih prijateljev in znancev niti vedeli niso, da je obolel, tem bolj jih je pretresla žalostna novica. V mladih letih, polnih upov in lepih načrtov je bil rajni Andrej. Kako iskreno je ljubil svoj slovenski rod, kako vneto se je potegoval za njegovo čast, kako zvesto mu je hotel služiti. Ni mu bilo dano, Bog je hotel drugače! Poklic ga je postavil med Nemce, a srce njegovo je vedno hrepenelo priti med Slovence, iskreno je želel delovati med ljubljenim slovenskim ljudstvom. Ali ni dočakal tega! — Porodil se je pokojni Romah dne 30. novembra 1872. leta v Dolu, skočidolske župnije, kot priprostitih starišev sin. Šolal se je v Beljaku in na beljaški gimnaziji je pokojni Lendovšek jako dobro uplival na mladega dijaka in mu budil ter gojil ljubezen do materinščine. V celovškem bogoslovju se je z veliko vnemo poprijel bogoslovskih nauk, prusti čas pa posvetil učenju slovenščine in drugih slovanskih jezikov, v katerih se je povspel do precejšnjega znanja. Lani, dne 15. julija, je bil posvečen v mašnika, mesec pozneje je nastopil duhovsko službo v Kotarčah, ki je imela postati njegova prva in zadnja. Pred veliko nočjo se je prehladil, lotila se ga je influenza, iz katere se je razvila plućnica in vnetje možganov in danes ob 11. uri predpoludnem je po vsprejemu sv. zakramentov izdihnil blago dušo. Ob njegovi rakvi žalujejo stariši njegovi z bratom, katerim so se s pokojnikom porušile najlepše nade. Za njim žalujejo prijatelji njegovi, katerim je bil vedno zvesto udan, ž njim je slovenski narod na Koroškem izgubil jednega svojih najboljših, najzvestejših sinov! Počivaj lahko v tuji zemlji! Večna svetila Ti luč!

—rn—

(Iz Prage.) Trgovinski pomočniki so sklicali na streliški otok shod socijalistov brez razločka kategorij in narodnosti. Prišlo je tudi nekaj sto narodnih delavcev. Socijalni demokratje so prepevali pesmi na svoje židovske socijalne kolovodje, poslance in govornike in ko so narodni delavci zoper to vzdignili svoje glasove, začeli so socijalisti grozen pretep, pri katerem je bilo več ljudi ranjenih. Predsedništvo, večidel židje, so iskali rešitev skozi okna. — Na Vinohradih je 33 zdravnikov, med njimi sedem židov, na Smihovu je sedem židov med 24 zdravniki, v Karlínu med 17 tudi 7, v Žičkovu med 8 samo 2. V Šleziji je 21 kandidatov odvetništva, 1 je Poljak, 3 Čehi, 6 Nemcev in 14 židov. Zares svet in njegovi židje. — Delničarji praške tramwayske družbe so imeli v Bruselju svoj občni zbor. Za leto 1896 so imeli čistega dohodka 346.506 fr., dividenda znesla 3 franke. Dobička je toliko, a kočijaži in sprevozniki imajo veliko trpljenja, na katero se nihče ne ozira. O „čvrstih“ konjih tramwaya se še govoriti ne sme. — Pri Libani je prišel pod vlak 1½ leta star otrok. Vlak s 13 vozovi je šel čez njega, toda otroku se ni nič zgodilo, kakor da

si je odnesel nekaj prask. Kdo ga je varoval? — Zupanstvu Prage je bila že nakazana državna podpora v znesku 2.000.000 gld. za občinska podjetja.

(Iz Brna) Sv. Oče so podelili kiparju g. Janezu Tomoli komanderski red sv. Gregorija V. za njegove zasluge za cerkev, ki si jih je nabral deloma s svojimi deli, deloma z gmotnimi podporami. — Polbrat soc. posl. Hybeša, Valenta, ga je opravičeval ozir Hybešovega protesta zoper češko državno pravo. Dejal je: „Kaj je vzrok, da je podal moj brat, poslanec, protest zoper češko državno pravo? Denar. Brat uboga in služi onemu, ki ga plača. Mojega brata so v brnskem okraju volili Nemci, židi in delavci, zastopa jih torej kot svoje volilce, to pa tem bolj, ker mu dajejo denar.“ Dobro! — Nemška gimnazija v Kijaju se zapre konec tega šolskega leta. Isto gimnazijo so ustanovili l. 1760 pijaristi, radi pomanjkanja učiteljev se je zaprla l. 1773 in odprla zopet šele l. 1868. — Občina Praslovice ima v enem letu že petega župana. Mora biti jako dobra občina. — Ogerski notranji minister Perczel je prepovedal ustanoviti v Turč. sv. Martinu slovaško gimnazijo, ker ni slovaških beril in bi se morala rabiti berila češka. Pač tehten vzrok.

(Rusko šolstvo.) V Rusiji je 177 moških gimnazijev, 58 progimnazijev, 104 realke, 55 pravoslavniških seminarij, 185 duhovniških šol, 163 ženskih gimnazijev, 61 škofovskih dekliških šol, 60 zavodov carevne Marije, 34 vojaških šol. V 555 posvetnih zavodih je bilo l. 1893 in 1893 87.411 dečkov in 62.974 deklic. Na 405.000 ljudij in na 53.000 kvadratnih vrst pride jedna deška srednja šola, 1 dekliška srednja šola pa na 640.000 ljudij in na 88 kvadratnih vrst. Od leta 1880 množe se realke, zato je pa na gimnazijah vedno manj dijakov. Množe se tudi dijakinje. Gimnazije p hajajo večidel sinovi uradnikov in grajščakov, sinovi kmetov in rokodelcev pa hodijo večinoma v realko.

(Trgovina z dekleti.) Skoro dan za dnevom se sliši o tem sramotnem pojavu 19. stoletja. Zadnji čas smo brali, kako so se med rumunskim narodom potikale elegantne židinke in vabile mlada rumunska dekleta v neko tovarno. Dajale so jim po 30 gl. are in obetale po 10 gl. plače na teden. Mnogo deklet so preslepili lepi obeti, a kmalu se je zvedelo, da so jih židinke odpeljale v nesramne javne hiše v Bukareštu in Zofiji. — Žid Abraham Scharfmann ima v Carigradu kar monopol za tako trgovino. V nesramnih hišah drži dekleta toliko časa zaprta, jih strada in biča, dokler se v obupu ne vdajo v vse. Iz nevoščljivosti so ga konkurentje izdali ruskemu konzulatu, češ da ima v neki hiši zaprto štirinajstletno rusko dekletce. Ruski konzul je ukazal preiskati hišo in našli so osem ruskih deklet. — Te dni so zaprli v ruski Poljski 58 trgovcev z dekleti. Ta sramotna družba je zapeljevala dekleta k izseljevanju, potem pa jih odvajala v nesramne hiše v Brazilijo in Argentinijo. — Zalostno je, da trpe napredne moderne države tako sramoto! Zalostno je, a naravno je! Nekateri krogi trpe ali pa celo hote imeti brezsrčne hiše — in nujna posledica je to sramotno rufijanstvo. Saj radovoljno bi šla v take brloge le najbolj zavržena bitja. Zato jih je treba slepiti, zapeljavati, odvajati, siliti, dokler ne padejo v obupno resignacijo. Dokler ne bodo vlade odločno prepovedale takih hiš, z ostrimi kaznimi kaznovale vsakega, ki ima take hiše, dotlej tudi ne bodo zabranile te brezsrčne trgovine. Seveda, dokler bodo mero-dajni krogi celo po pokrajinskih mestih zavoljo „zdravstva“ delali take „eksperimente“, dotlej nimamo nobenega upanja, da bi bilo skoro konec te gnjusne trgovine. Jedno rufijanko bodo ujeli, devet drugih pa bode svobodno mešetarilo naprej. Čas je, da katoliški zastopniki vseh dežel nastopijo po zbornicah proti nesramnim hišam, ki jih vlade molé odobravajo.

(Prebivalstvo Londona) se je pomnožilo v letu 1896 za celih 41.000 duš. Nekako sredi leta so našli 4.421.955 duš, toraj skoro 126krat toliko, kakor jih ima Ljubljana v sedanjem obsegu.

(Vožni listek za tje in nazaj.) Kmet, ki se še nikdar ni peljal skozi predor (tunnel): „Za božjo voljo, kam se pa peljemo?“ Potnik: „V peklo!“ Kmet: „Hvala Bogu, da sem vzel karto za tja in nazaj!“

Društva.

(Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.) Javne seje dne 18. marca t. l. so se pod predsedstvom zborničnega predsednika Ivana Perdana in v navzočnosti vladnega komi-

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem

blizu Novega Mesta, želez. postaja Straža, je tako imenovani „akrato-vrelec“ z vročo vodo od 28—31° R. Voda bedi da se pije, ali da se rabi za kepanje, je izredno zdravilna zoper protin, koste-nico, ishljas, živčno bolezen (neuralgie) in zoper razne kožne in ženske bolezni. Na razpolago so basini in porcelanaste banje, lepo uravnane sobe za tuje, društvne dvorane, sobane za igre. V bližini so senčnati sprehodi in igrišča. Dobra restavracija in z nizkimi cenami je v hiši.

Kopališka doba je od 1. maja do 1. oktobra.

Natančnejša pojasnila daje brezplačno

250 7-4

topliško oskrbnništvo.

Zavod za
umetnost
slikarij
steklo
B.Škarda

v Brnu.

Specijaliteta:

Izdelovanje cer-
kvenih oken.

Sedemkrat odlikovan.

Ceniki zastoj
in franko.

Se dopisuje v vseh
slovanskih jezikih.

Katalogi na upogl. d.

Jedino pravi
Balsam
(Tinctura balsamica)

iz lekarne pri „angelju varhu“ in tovarne farma-
cevtičnih preparatov

A. Thierry-ja v Pregradi
pri Rogatec-Slatini.

Preskušeni in potrjeni od zdrav-
stvenih oblastev.

Najstareje, najpristneje,
najreelneje in najceneje
ljudsko domače zdravilo,
ki uteši prsne in plučne bolesi
krč v želodcu itd. ter je vpora-
bno notranje in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka
steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja
tvrda **Adolf Thierry, lekarna pri „angelju va-
rihu“**. Vsak balsam, ki ne nosi zgoraj stoječe zelene
tiskane varstvene znamke, naj se odkloni kot čim ceneje
tem nič vredneje ponaredba. Pazi naj se toraj vedno
natančno na zeleno varstveno znamko, kakor
zgoraj! Ponarejalce in posnemovalce svojega jedino
pravega balzama, kakor tudi prekupce nič vrednih ponare-
jenih, občinstvo varajočih drugih balzamov, zasledujem
najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakona o var-
stvenih znamkah. Kjer se ne nahaja zaloga mojega
halzama, naj se naroči direktno in naslovi: **Na
angelja varha lekarno A. Thierryja v Pre-
gradi pri Rogatec-Slatini**. 12 malih ali 6 dvojnih
steklenic stane franko vsake avstro-ogerske poštno
postaje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6
dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12
majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Raz-
pošilja se samo proti predplačilu ali poštnemu povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšno
zeleno varstveno znamko, katero mora
nositi v znak pristnosti vsaka steklenica.

Adolf Thierry, lekarnar
139 20-7 v Pregradi pri Rogatec-Slatini. 19 20-16

Deželno gledališče v Ljubljani.

Le tri predstave.

V nedeljo 2. maja popoldne ob 4. uri in zvečer ob 8. uri, ter
v ponedeljek 3. maja zvečer ob 8. uri.

Velika spravna daritev na Golgoti,

zgodba življenja in trpljenja Jezusovega,

ki jo predstavlja družba starobavarskih pasijonskih iger pod rav-
nateljstvom Eduvarda Alleah.

Cene prostorom:

Sedeži v parterju 1-4. vrsta 80 kr., 5-8. vrsta 70 kr., 9-11. vrsta 60 kr. Balkonski se-
deži 50 kr., sedeži na galeriji 40 kr., stojišča v parterju 30 kr., na galeriji 20 kr. — Sedeži
v ložah po 50 kr. se hranijo za gospode lastnike lož do 12. ure. Lože v parterju in I. vrste
po 3 gld., II. vrste po 2 gld. 50 kr.

Blagajna se odpre ob 7. uri, začetek ob 8. uri.

Vstopnice se dobivajo v čitalnični trafiki g. Sešarka.

Velespoštovanjem

ravnateljstvo.

297 3-1

ZAHVALA.

Moj nečak g. med. dr. Frančišek Krušič je bil zavarovan za
svoje življenje le par let pri banki

„SLAVIJI“

katera mi je dotični kapital izplačala točno brez vseh ovir prav v
kratkem času.

Priporočam torej to slovansko zavarovalnico prav toplo vsem
svojim rojakom.

V Celji, dne 21. aprila 1897.

Ivan Krušič,

c. kr. šolski svetnik, pokojniku stric.

292 1-1

Pomladni Glasi

posvečeni slovenski mladini.

S 4 slikami.

Uredil in založil

E. Lampè.

V Ljubljani 1897.

Krasna mladinska knjižica I

7. zvezek.

Cena broširanim 30 kr., v pol platno vezanim
40 kr., v celo platno vezanim 55 kr., krasno
vezanim 90 kr., po pošti 5 kr. več.
Dobé se v ljubljanskem semenišču, v Katoliški
Bukvarni v Ljubljani, pri Jan. Kraju v Novem
Mestu in pri D. Hribarju v Celji. — Tudi se
dobé prejšnji letniki razven prvega. — Izvirne
platnice izdeluje F. Breskvar, knjigovez v Ljubljani.

Lepo darilo otrokom ob raznih prilikah!

Najboljša, najtrpežnejša in najelegantnejša
kolesa za vozarenje
(bicikli) 80
Dürkopp-ovi „Diana“,
katere ima v zalogi za Kranjsko

IVAN JAX v Ljubljani, Dunajska cesta 13.

Katalogi zastoj in franko. 238 20-5

Pouk v vozarenju v lastni vozarni je za kupovalce brezplačen.

Najboljši
fabrikat!

I. kranjski
laneno-oljniati firnež.
I. kranjsko
čisto laneno olje.
Siccativ-firnež (sušilo)
priporočta najceneje 59 104-43
Adolf Hauptmann,
I. kranjska tovarna oljnatih barv, fir-
nežev, lakov in kleja v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dne 29. aprila.

Skupni državni dolg v notah	101 gld 35 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 . 35 .
Avstrijska zlata renta 4%	122 . 50 .
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	100 . 90 .
Ogerska zlata renta 4%	121 . 90 .
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 . 40 .
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	942 . — .
Kreditne delnice, 160 gld.	353 . 75 .
London vista	119 . 50 .
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 . 60 .
30 mark	11 . 72 .
20 frankov (napoleonodor)	9 . 52 .
Italijanski bankovci	45 . 10 .
C. kr. tekini	5 . 65 .

Dne 28. aprila.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	154 gld. 65 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	154 . 50 .
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	189 . 50 .
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 . 30 .
Tisine srečke 4%, 100 gld.	137 . 75 .
Dunavske vravnave srečke 5%	127 . — .
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	108 . — .
Posojilo goriškega mesta	112 . 50 .
4% kranjsko deželno posojilo	98 . 75 .
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 . 80 .
Priporietne obveznice državne železnice	— . — .
južne železnice 3%	175 . — .
južne železnice 5%	127 . 35 .
dolenjskih železnice 4%	99 . 50 .

Kreditne srečke, 100 gld.	201 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	148 . — .
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 . 40 .
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 . — .
Salmove srečke, 40 gld.	69 . — .
St. Genois srečke, 40 gld.	73 . 50 .
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 . — .
Ljubljanske srečke	22 . 25 .
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	151 . 50 .
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gld. st. v.	3465 . — .
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	364 . — .
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	77 . 25 .
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	— . — .
Montanska družba avstr. pian.	82 . 75 .
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	156 . 50 .
Papirnih rubljev 100	127 . — .

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, donarjev itd.
zavarovanje za zgube pri krebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kvalitna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.